

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cap. VII. De peccatis reservatis pro Religiosis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

cum aliis promovendis se ingerendo, Ex his modis proprie furtiva susceptio est hoc quarto modo: Illud enim furtiva, significat clanculum, susceptionem, ita ut sine scientia ordinantis, quis consocietur cum aliis ordinandis, & sic, nesciente, & consequenter novente, & approbante Episcopo, ordinetur: Cateri tres precedentes modi potius dicuntur dolose susceptiones, solum largi dici possunt furtivæ: in illis enim decipitur quidem Episcopus, sed non proprie, modo furtivo, & occulto, ut in quarto. Quemadmodum igitur Doctores cum Suarez, d. 42. de censuris sect. 3. num. 6. P. Bardi in sect. leg. 7. q. 10. citans Layman, Syrr. G. Hurtad., communiter doceant, penam latam in Sacris Canonibus contra furtivæ promotionis, esse solum contra hanc quartam modum, ita dicendum esse in casu nostro, censuræ, cum in utroque casu sint stricte verba interpretanda.

48. Quæres, de quibusnam Ordinibus hic loquutio est: Respondeo. Cum prima tonsura ex communi sententia Ordo non sit, ut habes apud Doctores citatos à Castrop. l. c. de ord. d. un. p. 1. n. 4. citante Vasq. Coninch. Layman aliisque, ejus furtiva susceptio non erit casus reservatus. At vero, quia Minores Ordines sunt, (definit enim Tridentinum sess. 23. cap. 2. & cap. 22. Ordines septem esse in Ecclesia, Sacerdotii, Diaconatus, Subdiaconatus, quatuor Minorum Ordinum) Ideo eorum furtiva susceptio casus erit reservatus.

49. Dices, at Minores Ordines ex sententia Vasquez, aliorumque non sunt Sacramenta, ergo neque proprie, & vere Ordines. Respondeo Primò, Minores Ordines esse Sacramenta, tenet communior sententia, quam docet S. Thom. sequiturque Castrop. l. c. p. 3. n. 4. citans S. Th. Bellam. Con. aliosq; Respondeo Secundò, licet Minores non essent Sacramenta, non propterea negari debet esse proprie Ordines: Ad hoc enim, ut Minor sit proprie Ordo, facis est, si ille sit potestas quædam moralis relativa ad aliquod Ministerium Altaris, quæque Ordinatum constituat in gradu superiori, comparatione ministrorum Ecclesiæ, nec solum comparatione aliorum Fidelium, quod solum facit prima tonsura, cum Minores faciant, etiam comparatione ipsorum ministrorum Ecclesiæ, quales sunt ipsi tonsurati? lege Castrop. loc. cit. Cum ergo noster Legislator dicat (quoscunque Ordines) Minores autem omnium consensu, proprie Ordines sunt, quamvis non sint, in aliquorum opinione, Sacramenta, illos etiam comprehendere voluit Legislator.

X. Bonorum Ecclesiasticorum Invasores.

50. Bona alia sunt stabilia, mobilia alia, unde lex hæc videtur extendi ad eos, qui alterutra rapit. Verum, salva meliore sententia, quia proprie, & stricte loquendo (ut hic ex supradictis loquendum nobis est) non dicitur quis invadere bona mobilia, v.g. pecuniam, vestem, & similia, sed furari, rapere, tollere, usurpare, nam invadere proprie est de bonis stabilibus, & significat in prædium, in feudum, in domum possidenda, se se immittere: jdeo mihi videtur, hic non comprehendere, nisi invasores bonorum stabilium.

Confirmo, quia in Bulla Cœnæ num. 17. excommunicantur qui usurpant fructus, redditus, & proventus ad Sedem Apostolicam, & quascunque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiæ pertinentēs, & n. 20. excommunicantur invadentes, destruentes, occupantes, & detinentes, in totum, vel in partem, Regna, Civitates, Terras, & loca ad Romanam Ecclesiam pertinentia. Vides igitur n. 20. ubi agitur de bonis immobilibus usurpati verbi invadendi, nō vero n. 17. ubi agitur de mobilibus.

51. Nomine autem Ecclesiasticorum bonorum, intelligi ea bona, quæ sunt Ecclesiæ, unde bona patrimonialia hic non includi, nequaquam est dubitandum. Dubitari tamen posset de bonis patrimonialibus, ad quorum titulum quis est ordinatus. An scilicet is, qui dictum patrimonium invadit, incidat in reservatum?

52. Respondeo, non incidere. Hujus autem responsionis ratio tota pendet ex solutione illius quæstionis. An

Par. III.

bonum quodcunque stabile, statim, atque sit patrimonium Ordinati, fiat bonum proprie Ecclesiasticum? Profecto, cum agitur de rebus Ecclesiasticis non alienandis, querunt DD. an sub prohibitione Trid. sess. 23. c. 11. reserv. & in Extra. Ambitiosa, de reb. Eccl. non alienand., ne bona Ecclesiastica alienari possint, includatur dictum Ordinati patrimonium: & resolvunt communiter, non includi, ut recte notat Bonac. l. p. d. 2. de reb. Eccl. non alienand. q. un. p. 2. n. 28. sine, quia Extravagans Ambitiosa, (quam Tridentinum confirmat) expresse loquitur de bonis immobilibus, & mobilibus pretiosis, Deo dicatis. Porro ex hac doctrina vides, ut aliquod sit bonum Ecclesiasticum, debere esse dicatum absolute Deo: quare cum dictum patrimonium non sit dicatum immediate Deo, vel Ecclesiis sed solum in alimentum temporale Ordinati; absolute, & proprie Ecclesiasticum non erit. Adde, dictum Patrimonium, mortuo Ordinato, redire sine alia licentia ad pristinum statum, quod certe non posset si esset proprie bonum Ecclesiæ. Vera igitur est nostra Responsio, invadentem bona prædicti patrimonii, non incurrere in casum reservatum, quia non invadit bona simpliciter, & absolute Ecclesiastica.

53. Dices, at dictum patrimonium non potest alienari ab Ordinato, sine Episcopi licentia, donec aliunde habeat Ordinatus, unde vivat: ergo est bonum Ecclesiasticum Respondeo. Nego consequentiam. Ratio enim, cur non possit alienari, non est, quia sit Ecclesiasticum bonum, sed quia ex peculiari lure Tridentinum sic statuit, ut scilicet viventi Ordinato congrua alimentum non desint. Recte ergo Marchinus de ord. tr. 2. p. 6. c. 7. diff. 12. quando ex probabiliori sententia, docet, bona patrimonialia, ad quorum titulum quis est ordinatus, non subjacere gabelis, nec collectari posse nō dicit, quia hæc sunt bona Ecclesiastica, sed quia privilegio bonorum Ecclesiasticorum gaudent, cur autem hoc privilegio gaudeant, ad nos in præsentem non pertinet edocere, si cui scire placet, ipsum, & ab ipso Doctores citatos adeat.

CAPUT VII.

De Casibus Reservatis pro Religiosis.

§. I. Quibus Casibus Reservatis in Universum subdantur Religiosi.

1. Certum est, Religiosos subjacere Casibus in sua Religione reservatis. Certum item, eosdem non affici casibus, qui reservantur ab Episcopis, ut ex superius allatis patet: quamvis enim hi domicilium habeant in Diocesi Episcoporum, habeant tamen amplam exemptionem ab ipsorum Jurisdictione.

2. Verum, an idem Religiosi afficiantur casibus à Summo Pontifice absolute reservatis, aliqui dubitarunt sed inmerito, sunt enim, & ipsi, ut ceteri Fideles Summo Pontifici subiecti, nec unquam ab universali lege, qua Pontifex casus reservat, liberari ab eodem Pontifice ipsi fuerunt. Solum enim per varia privilegia iisdem concessa, indulget Pontifex, ut de iis casibus absolvi à Superioribus, juxta privilegiorum tenorem possint, non vero eos ab incursionē reservatorum exempt.

3. Hinc ergo fit, ut si Religiosus incidat in casum quemcunque Papalem, non possit absolvi à Confessario Regulari, qui à Superiore Monasterii est expositus ad excipiendas Confessiones in eo Monasterio subdito; nisi specialem potestatem ei Confessario attribuerit legitimus Superior. Et ratio est, quia ex una parte ut dictum est, casus supponitur esse Papalis, & ex altera supponitur per ipsam simplicem deputationem Confessariorum non concedi à Superioribus facultas absolvendi à reservatis, ut certum est apud omnes; legatur De Lugo in resp. moral. l. 1. dub. 27. Suar. Tom. 4. de relig. tr. 8. sess. 2. c. 22. n. 12. Pelliz. t. 2. tract. 8. cap. 2. n. 53. Castrop. de penit. d. vnic. p. 15 §. 3. n. 11.

F 3 Quia

Quintanadueñas docet de panis. sing. 19. num. 4. Superiores in Societate nostra concedere ejusmodi Confessariis, licentiam absolvendi à casibus Pontificiis, (exceptis casibus contentis in Bulla Cœnæ Domini) eo ipso, quod ipsos deputant ad audiendas nostrorum Confessiones. Id quod probat ex eo, quod Pater noster Generalis, ex potestate, quam habet à Summo Pontifice, concedit in Compendio Privilegiorum omnibus Confessariis nostris approbatis, ut possint absolvere quoscunque Fideles, ad eos undecunque accedentes ab omnibus peccatis, & censuris, exceptis iis, quæ continentur in Bulla Cœnæ: at sub nomine Christi Fidelium, (ait hic Auctor) cur comprehendi non debeant nostri: Hæc ille, concludens, non esse mirum, si hic Confessarius non valeat nostros absolvere à casibus in Societate reservatis, possit verò à dictis Papalibus, non esse, inquit, mirum, quia hos reservat Societas, nec eorundem absolutionem P. Generalis concedit, dum communes Confessarios deputat, illorum vero Papalium (præter casus dictos Bullæ Cœnæ.) Idem P. Generalis voluit in dicto §. 1. concedere.

§. Hæc Quintanadueñas: quibus ego non acquiesco; nam adverto (quod certè miror, minus advertisse Quintanad.) P. Generalem, dum dicto primo §. concedit, nostros Confessarios posse absolvere omnes Christi Fideles à prædictis Papalibus, loqui de Fidelibus secularibus, seu externis, nullo modo de nostris. De nostris enim loquitur paulo post, in eodem verbo absolvo, §. 6. ubi, cum retulisset per Præpositum Generalem, vel per alios; quos ipse deputaverit, posse nostros absolvi ab omnibus casibus Pontificiis; exceptis quibusdam ibi videndis, addit, Communicatur hæc facultas Superioribus, & iis, quibus ipsi commiserint. Ecce, quomodo Pater Generalis restringit Confessarios nostros, dum eam facultatem, non concedit omnibus Confessariis, sed solum Superioribus, & iis Confessariis quibus iidem Superiores concedere voluerint. Cum ergo tam distinctè P. Generalis loquatur in hoc §. 6. certè nostros non comprehendere voluit in §. 1.

6. Et sanè mirum esset, si ejusmodi nostrorum simplex Confessarius non posset nostrum absolvere ab usurpatione alicuius rei contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale quodcumque, quia hic est unus ex casibus nostris reservatis, ut infra videbimus, possit tamen eundem absolvere à sacrilegio, per quod noster effringeret Ecclesiam, eamque spoliaret, quia hoc peccatum est Pontificium, nec contentum in Bulla Cœnæ, & sic de similibus. Quod certè inconveniens ostendit à posteriore, doctrinam Quintanad. nulla esse ratione recipiendam.

§. II. Explicatio Decreti Clementis VIII. de Casibus reservatis Regularium.

1. Illud sic habet, quod invenies tum in Bullario, tum apud Juniper. de casib. reserv. initio, tum in Ord. Sac. Jesu cap. 4. de casib. reserv.

1. Sanctissimus Dominus noster, iam pridem accuratè perpendit, & re ipsa comperit, quod reservatio facultatis absolvendi Religiosos penitentes à peccatis quibusdam gravioribus, nisi superiores admodum prudenter, ac moderatè illa utantur, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientia maenlas detegere formidant, adducere possit in æterna damnationis periculum, & spiritalis remedii desperationem.

2. Quocirca, ut huic malo Sanctitas sua opportunè provideret, decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reservet, exceptis iis, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquibus, prout subditorum utilitati expedire in domino indicaverit.

3. Primo, Veneficia, incantationes, sortilegia.

II. Apostasia à Religione, sive habitum dimisso, sive revento, quando eo pervenerit, ut extra septa Monasterii, seu Conventus sui egresso,

III. Nocturna, & furtiva à Monasterio sui Conventus egresso, etiam non animo apostatandi facta.

IV. Proprietas contra votum paupertatis quæ sit peccatum mortale.

V. Iuramentum falsum in iudicio regulari, seu iuramentum.

VI. Procuratio, auxilium, seu consilium ad divorciandum; post animatum factum, etiam effectum non habens.

VII. Falsificatio manus, aut sigilli officialium Monasterii, aut Conventus.

VIII. Furtum de rebus Monasterii, seu Conventus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

IX. Lapsus carnis voluntarius, opere consummatus.

X. Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio quæcumque persona.

XI. Malitiosum impedimentum aut retardatio in aperto litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

4. Si quod aliud peccatum grave pro Religiosis reservatione, aut pro conscientia puritate reservandum constituitur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in ordine, aut Provincialis in Provincia, maiori disceptatione, & consensu.

5. Non liceat Superioribus Regularium Confessariis aliorum audire, nisi quando peccatum aliquod reservatum admiserint, aut ipsismet sponte, aut proprio motu à ipsis petierint.

6. Superiores in singulis domibus deputati, prout aut plures Confessarios, pro subditorum numero maiori, vel minori, ique sine docti, prudentes, charitatis prædici, qui non reservatis eos absolvant, & quibus etiam reservationum absolutio committatur, quando casus acciderint, quo eam debere committi ipse imprimis Confessarius cavere.

7. Tam superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui postea ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligenter, ne ea notitia quam de aliquo peccatis in Confessione habuerint, ad exteriorem publicationem utantur.

8. Licebit tamen Superioribus determinare penitentias graves quibusdam peccatis, etiam non reservatis, à Confessariis imponendas, quæ subditos ab ejusmodi peccatis cohibere possint. Atque &c. Non obstantibus, &c. Datum Rom. apud S. Petrum 26. Maii 1593.

9. Hactenus Decretum Clem. VIII. quod deinde confirmavit Urbanus VIII. addens verba sequentia.

Sanctitas sua deinceps declaravit, ut si in quibusdam Regularium Confessariis casus alicuius reservati fuerint, penitentibus Superior dare voluerit, possint illis Confessariis illa vice penitentes Regulares, etiam ut obtineant Superiore facultate, absolvere.

Hæc ad verbum Clemens, & Urbanus, sequuntur, quæ notulæ, quibus eadem illustrentur.

SVPER ILLVD NVMERI PRIMI

Prudenter, & moderatè.

10. Quamvis supra dixerimus, Prælati Regularium pro suis Religiosis licere aliquid amplius reservare quam Episcopis pro secularibus suis; tamen maxime notanda sunt hæc verba prudenter, & moderatè, in quibus hic adest irritans factum quoad hoc, de quo loquimur: sed hoc satis sit innuisse.

11. At si imprudenter, & immoderatè se gerant, (ut certum est) tunc peccent, validè erit reservatio (ut certum est) tunc peccent, validè erit reservatio, Respondeo, validam puto, si cetera serventur, quæ sunt in memorato Decreto descriptas, quia nullum est huiusmodi hic adest irritans factum quoad hoc, de quo loquimur. Et nota, hoc undecim casus non esse eo ipso reservatos, sed reservabiles. Sane si eo ipso essent reservati, non diceret Pontifex, ut Prælati, vel omnes, vel qui sibi reservent.

SVPER ILLVD NVMERI SECVNDI.

Aut omnibus, aut eorum aliquot.

12. Non negat Pontifex, posse omnes prædictos casus reservari à Prælati regularibus, idque etiam sine Capituli consensu, sed statim addit prout prudenter expectat, quod maxime ut modo n. 10. dixi est animadvertendum. Hinc merito dicimus, non semper licet Prælatos reservare omnes hos casus, quia Prælati in illis reservandis habere debet probabiliter ad subditorum suorum salutem, & utilitatem facere, illam omnium reservationem, quod certe non semper subditorum utilitati id convenire solet. Moneo tamen in Societate judicatum à Congregatione Generali fuisse, de Societatis bono esse, omnes reservare, quibus alii sunt superadditi, ut mox videbimus, id quod non fuisse nimium, probat Suarez t. 4. in 3. p. 10. lib. 2. cap. 5. à n. 5.

13. Quæres, Si ante hoc decretum erant alii casus in aliqua Religione reservati, talesne remansissent, etiam si de novo non fuissent à dicta Religione juxta hoc decretum reservati?

Respondeo probabilius, imo certum judico, non remansisse. Pontifex enim voluit, ut in Religione non essent casus reservati, nisi juxta formam in hoc suo Decreto firmatam: at si illi antiqui remansissent, jam adessent casus reservati & non juxta ejusmodi formam, ergo, &c. Vide id latè apud Juniperum l. c. q. 2. per totam.

SVPER ILLVD NVMERI TERTII.

Veneficia, & quæ sequuntur.

14. Hic esset locus omnes prædictos vndecim casus explicandi; sed quia non pauci Doctores satis dilucide eos sigillatim explicant, super vacante iudico, pluribus in his immorari. Hi autem Doctores præcipui sunt Castrop. de Sac. pan. disp. unica, punct. 15. §. 2. à num. 15. Fagundez præcept. Eccl. 1. lib. 8. c. 4. & sequent. Juniper. de casib. reserv. tota p. 3. latissimè, Pellizzarius, tr. 6. c. 1. à n. 21. Burdonus tom. 1. à resp. 37. vsque ad 50.

SVPER ILLVD NVMERI QVARTI.

Si aliquod aliud reservandum videbitur, fiat in Capitulo Generali, vel Provinciali, matura discussione, & consensu, &c.

15. Ex hac clausula per quam in Capitulo Generali pro toto Ordine, & in Provinciali pro Provincia reservari debet aliquod aliud peccatum, præter vndecim dicta (hæc enim quilibet Superior, etiam sine Capitulo, ut diximus, potest) clarè fit; Primo, ut non possit in Capitulo Provinciali etiam si præsideat Generalis, illud aliud reservari, pro toto Ordine, quia tunc non est, nisi Capitulum Provinciale, quod solum potest reservare pro Provincia.

16. Secundo fit, ut nec possit in Capitulo Conventuali vnius Monasterii pro ipso vno Monasterio, quia id non concedit Clemens, cum requirat saltem Capitulum Provinciale; Sed quid, Poteritne in Capitulo Generali, vel Provinciali reservari casus pro vno, vel duobus Monasteriis tantum? Respondeo, posse, quia Pontifex solum præcipit, ut reservatio fiat cum consensu Capituli Generalis, vel Provincialis, non vero ut semper fiat pro toto Ordine, vel tota Provincia; ita De Lugo disp. 20. de pan. n. 44. citans Suarium, quidquid dicat Juniperus de cas. reserv. p. 1. d. 4. q. 3. n. 4.

17. Tercio fit, ut quia prædicta reservatio decernenda est à Capitulo, ideo necessario debeat intervenire suffragium majoris partis Capituli, secus Decretum Capituli non esset.

18. Hic nota, in Societate nostra suffragantes, in

Congregatione generali se habere, ut se habet Capitulum Generale in aliis Religionibus.

Sed quid de Congregatione Provinciali; id enim scire necessarium est, ut videamus, an Congregatio nostra Provincialis possit pro sua Provincia reservare casus alios, præter illos vndecim? Respondeo, Negari merito & Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 18. n. 15. & ibid. tract. 10. cap. 5. num. 4. Ratio esse debet, quia Congregatio nostra Provincialis non habet suffragium, nisi consultivum, & Electivum Procuratoris. At Clemens VIII. requirit Capituli consensum: Nomine autem Capituli non intelligitur, nisi Congregatio Vocalium, habentium suffragium activum ad eligendum Generalem, vel Provinciale, quod nostra Provincialis Congregatio non habet, habet verò ad eligendum Generalem Congregatio generalis.

19. Quarto, Quia requiritur matura discussio, & consensus, fit, ut quæreretur debeat quidam intelligatur per hæc. Sanè, per naturalem discussionem intelligitur seria & diligens rei examinatio: Per consensum verò non intelligitur solum Concilium, sed suffragium majoris partis Capituli; id enim significat illud Consensus Capituli, in hoc autem differt obligatio faciendi aliquid juxta Consilium alicujus ab obligatione faciendi juxta alicujus consensum, quod satisfiat priori obligationi, si petatur consilium, sed sine obligatione illud sequendi; posteriori vero non satisfiat, per petitionem solum consilii; sed oporteat, ut adsit alterius consensus, juxta quem fiat res. Debet igitur in re nostra adesse matura consideratio, & non consilium solum, sed assensus.

Denique, Ne te prætereant prædicta omnia, cum sint de solemnitate substantiæ actus, seu decreti, nisi ad vnguem serventur, nullam fore, & irritam reservationem. Sed adhuc

20. Inquires primo, Si Capitulum reserret aliquod peccatum, concedens illius absolutionem Prælati localibus cum potestate, ut illam aliis delegare possent; poteritne deinde Generalis, vel Provincialis, sine consensu Capituli, à prædictis Prælati illam tollere, vel limitare?

Respondeo. Non posse, quia hæc esset nova reservatio facta sine Capituli consensu. Ita docet ex Suario, De Lugo l. c. num. 43.

21. Inquires secundo, An per hoc Decretum, in quo conceditur Superioribus, posse reservare vndecim dictos casus, restricta iidem sit potestas reservandi Censuras? Pontifex enim loquitur solum de casibus, de quæ his præcipit, ne sine Capitulo reserventur alii, præter dictos vndecim, de Censuris ne verbum quidem.

Respondeo, propter hanc rationem non fuisse in Censuris, restrictam Superiorum potestatem, docuerunt Suarez tom. 3. in 3. p. 29. sect. 3. n. 13. & tom. 3. de Relig. tr. 8. lib. 2. cap. 18. n. 17. Castrop. de pan. p. 25. §. 1. num. 6. Pellizz. tract. 8. cap. 1. n. 6.

Sed jam hodie communior Doctorum sententia est, fuisse restrictam, & ita declarasse Sacram Congregationem, testantur Diana, & De Lugo locis mox citandis. Merito sanè: quia secus excluderetur nimis clarè Decretum Pontificis: posset enim Superior sine Capitulo imponere Censuram, cuicunque casui, & deinde illam sibi reservare, quod esset, sibi reservare casum contra Pontificis Decretum. Lege Juniper. qui rectè respondet rationibus Suarii.

Atque hanc posteriorem sententiam in praxi esse expiciendam, ipsemet Suarez loco citato fatetur, dum ibidem dicto num. 13. ait, *Quamquam melius censuimus id non facere, nisi speciali Capituli Consensu, ad omnem dubitationem tollendam.* Eamque absolute amplectuntur, Th. Sanch. Coriolanus, Peyrinus, Magala, Molles, Leo, alique cum Junipero 1. part. de casib. reserv. d. 2. quest. 3. per totam, & Diana part. 3. tract. 2. resol. 3. adde & Averf. quest. 17. de panit. sect. 1. & De Lugo disp. 20. de panit. num. 47.

Inquires Tertio, Potestne Capitulum Generale, non

obstante dicto Decreto Clementis VIII. reservare omne peccatum mortale inobedientiae contra Praeceptum Obedientiae à Prælati impostum.

Respondeo. Concedit De Lug. de poen. disp. 15. num. 47. Quia, inquit, quamvis reservatio hac facta possit Prælati prohibere sub præcepto Obedientiae hoc, vel illud peccatum quodcumque, seu omnia peccata quæ sibi vellet reservare, & sic sequeretur eadem inconvenientia, quæ dicta sunt sequi, si reservaret sibi Censuras; tamen id sequeretur, inquit, per accidens, & indirectè, quod non iuxta à Decreto Pontificio vetitum est.

Sed ego valde ambigo, an valide fieri id possit, quia sic manifestè eluderetur mens Pontificis nolentis tantam concedere potestatem Prælati, sine speciali consensu Capituli circa hoc, vel illud peccatum reservandum, ut clarè colligitur ex verbis prædicti Decreti Clem. VII. & notat idem ipse De Lug. ibid. n. 46. Quod si Congregatio modo allata solum declaravit de Censuris, certe idem declarasset, propter identitatem rationis, si de dicto præcepto tam univèrsali Obedientiae interrogata fuisset, vel illud in mentem ipsi venisset.

SVPER ILLVD NVMERI QVINTI.

Non liceat Superioribus subditorum Confessiones audire, nisi, vel reservatorum, vel sponte, aut proprio motu voluntum.

22. His cum plana sint, nihil occurrit superaddere, nisi forte advertere illud, spontè, quod non excludit inductionem alterius, & illud proprio motu, quod dictam inductionem excludit. Cum igitur Pontifex loquatur sub destinatione, non fiet in rigore contra Decretum, si quis confiteatur Superiori inductus, seu motus ab ipso, vel ab alio, sed non coactus. Monet tamen iure Suarez 1.4. de Relig. tract. 8. c. 15. num. ... ne timor aliquis, vel nimia persuasio tollat spontaneam poenitentis voluntatem.

SVPER ILLVD NVMERI SEXTI.

Superiores deputent duos, tres, aut plures Confessarios, doctos, prudentes, &c. pro subditorum numero maiori, vel minori.

23. Quinque hic se se mihi offerunt difficultates. Prima, an Religiosus indifferenter possit confiteri cum his pluribus constitutis Confessariis, modo vni, modo alteri, an potius, posito quod vnum elegerit, nequeat ad alium recurrere.

Respondeo. Hunc posteriorem modum docuit Suarez 1. cit. num. 7. quem sequutus est Castrop. de poen. p. 15. §. 5. n. 7. sed jam cum gravissimis Doctoribus, ut habet Iuniper. p. 1. d. 6. q. 1. c. 1. num. 7. & cum Quintanad. vel certus vel probabilior nobis est ille prior, & talis est praxis in Societate, quam tamen contrariam immerito dicit esse Iuniperus de poenit. sing. 19. num. 56. ex Cortiano: sed fortasse, vel olim ante decretum Urb. VIII. de quo Quintanad. n. 7. ita erat, vel in aliqua fortè Provincia. Ratio autem nostræ probabilioris sententiae est, quia per posteriorem vix consuleretur facilitati poenitentium quam intendit Pontifex. Merito ergo P. N. Generalis In Respon. Gen. manuscriptis, V. absolutio à præs. n. 3. sic respondit Provinciali Flandriae 16. Aug. 1625. Secundarius Confessarius, licet non deberet habere Iurisdictionem, nisi quando non potest haberi primarius, ad tollendos tamen scrupulos, intentio nostra est, ut uterque plenam Iurisdictionem habeat, &c.

24. Secunda difficultas. An Superiores, dum jubentur Confessarios duos, tres, vel plures iuxta numerum subditorum deputare, possint nihilominus excedere hunc numerum, ita ut legitimè valeant in Conventu parvo deputare tres, vel quatuor?

Respondeo, valere non est mihi dubium, quia ex vna parte Pontificis intentio fuit, ut daretur facilitas

ventibus, cui non obstat, imo faver major multitudo, & ex alia, Superior communicando uni, vel alteri possit aliis eandem delegare. Delegabit autem vel directè Iurisdictionem dictis Sacerdotibus, vel qualem vellet ex illis.

25. Hinc insurgit tertia difficultas. An Superior possit suam Iurisdictionem communicare praedictis cedentibus numerum, ut ij superadditi absolutio permanentem habeant Iurisdictionem? Respondeo. Iuniper. de reserv. p. 1. d. 6. q. 1. c. 1. num. 9. (quem sequitur ad negandum: licet enim possit Superior pro vno seu ad aliquem actum deputare alios, non tamen permanentem, quia id esset contra regulam obedientiae, & contra dispositionem Pontificiam. Ad id Superiorem posse concedere subito, ut in suis Confessariis, quem voluerit, & quotiescumque voluerit.

26. Mihi hæc doctrina sic absolute prolata videtur scrupulosa, & fortasse falsa. Prius, quia cum non sit solido fundamento stringit Superiorum potestatem de, & poenitentium conscientias. Posterior, quia vero deo, unde facultas, quam habent Superiores in delegandi suam Iurisdictionem Confessariis, restringitur. Pontifex enim in decreto hoc solum jubet, ut superiores deputent duos vel tres, &c. non vero ut, ut modo dixi, ut non possint plures. Pari modo de reservatis Casibus Pontifex agens, subdit, ubi dictis Confessariis deputatis deur à Superioribus proflas absolviendi ab illis, quando casus occurrerit, positivam clausulam ponit, ut omnino tunc communitatis potestas, non vero addit negativam, ut non alio modo univèrsaliter committi, etiam antequam casus occurrat.

Melius igitur mihi arridet doctrina Quintanad. poenit. sing. 10. num. 4. qui agens de potestate concedendi circa absolutionem reservatorum, postquam probat Episcopos, & Prælatos Regularium posse tam generaliter concedere Confessoribus, ut absolvant, vel subdito, ut absolvantur, & postquam dixit, quod Episcopos expedire, ut in locis suæ Diocesis assignent aliquos Confessarios pios, & Doctos, qui absolvere possint à reservatis, immo, aliquando id esse necessarium in locis, ubi non est Bulla Cruciate, vel non adsum Religiosi privilegiati: qui possint à reservatis absolvere, licet de Religiosis.

27. Quoad Religiosos non ita facile hoc astringimus immo absolute negare expedire (nota, expedire, licet non autem non posse, vel esse contra dispositionem Pontificis) cum semper intra domum habeant Prælatus, vel habituri sint, si forte mane, vel vespere absque tam facultatem possit concedere, & strictius consulendum est prædicti Religiosi, quam Sacularium disciplina: ac in talibus casibus existimarem, hanc generalem facultatem concedendam, nam

28. Primo, Poterit Superior Confessario ordinari concedere pro occasionibus in quibus superior, vel est pauper, vel ipsi eundem est extra Urbem, & differtur Sacrificium, vel communio sine nota.

29. Secundo, In Conventibus paucorum Regularium pediet, ut Superior immediatus illam etiam concedat, si cum petitur, colligi possit quoniam sit is, pro quo petitur.

30. Tercio, etiam scrupuloso poenitenti aliquoties erit oportet generalem facultatem, ne scrupulis angatur, remans sine licentia absolvi non posse, quia falsè iudicasse passim in reservata incidere.

31. Quarto, Pro aliquibus magnis sollicitudinibus in quibus in anno, etiam fortan concedenda foret, ipsi in instructionem potius, quam in adificationem erigere cogerceretur.

Hæc Quintanad. vñas. Ex quibus collige univèrsalem regulam: Possit scilicet licentiam generalem concedere

absolutionem prædictorum Casuum reservatorum in Religione: imò, & aliorum Papalium, (pro quibus tamen Superior potestatem delegare valet) posset, inquam, quoties rationabilis causa addit, per virum prudentem expendenda.

32. Quarta difficultas, quid significat illud *aut plures pro majori subditorum numero*. Duos enim sensus facere potest. Primum, ut in magno Monasterio sint plures, quæ res, nempe quatuor, sed ita, ut si adhuc notabiliter crescat subditorum numerus, non superaddatur quintus, sextus, & sic deinceps. Secundum, ut crescente numero subditorum, superaddatur tunc quintus, sextus, septimus, &c.

33. Hæc in re memini, me legisse quemdam Doctorem, qui nunc in mentem non venit, docentem in quocunque numerosissimo Monasterio ad summum quatuor Confessarios deputari posse. Quint. *de pen. sing.* 19. n. 6. contra ait: autumare Sapientes, non solum debere plures, & plures, deputari, sed ea proportionem, ut pro singulis denariis Religiosorum, addatur vnus. Ex qua doctrina, ut vides, sequeretur in Monasterio centum Religiosorum, debere deputari decem Confessarios, & sic deinceps.

34. Certe neutra ex his sententiis placet: nam si maiori iudicio verba Decreti expendantur, invenies, & credi numerum quaternarium posse, & non oportere multiplicari ad proportionem dicti denarii, sed debere fieri, quod vtile, & bonum subditorum fore prudenti Superiorum iudicaverit. Illud notat idem Quint. *de 7. privilegium*, quod in nostris ordinationibus refertur, per quod non obligetur Societas præter Confessarium ordinarium, multiplicare alios, sublatum fuisse ab Urbano VIII.

35. Quinta difficultas. An in parvo Conventu sufficiat vnus Confessarius deputare? Respondeo. Suarez *tom. 4. de relig. lib. 2. tract. 8. lib. 2. cap. 1. §. num. 7.* Castrop. *de pau. puell.* 1. §. 5. n. 7. Iunip. *de casib. reserv.* 1. part. d. 6. c. 1. n. 7. alique docent, si Conventus parvus sit, iudiceturque sufficiens vnus Confessarius, vnum sufficere dicunt, afferuntque duas rationes. Primam; quia non videtur Pontifex obligare ad plures, nisi sub conditione, si vnus non iudicetur sufficiens. Secundam, quia in Monasteriis Monialium vnus solet esse Confessarius, quando ille vnus sufficiens existimatur. Ergo cur non idem dicendum sit de aliis Religiosis?

36. Mihi nullo modo hæc doctrina placere potest. Ratio ducitur à Decreto adeo disertè præcipiente pluralitatem. Hæc sunt ejus verba. *Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures*: Sergio Pontifex jubet duos, cur restringis ad vnum?

Hinc respondeo ad primam rationem, negando Pontifex loqui sub conditione, & item negando, esse præsumendum, ipsum velle aliter quàm nos docemus; ubi enim clara lex est, locum interpretationi nullo modo reperiit.

Ad secundam aio, esse magnam disparitatem; nam Monialibus provisum fuit à Tridentino, vt ter in anno alius extraordinarius offerretur, quo remedio, quia carebant Religiosi, merito Clem. VIII. voluit saltem duos Confessarios in quacunque domo constitui, & ita; post hæc scripta, à me visus tenet Quint. *de pen. sing.* 10. n. 6. contra Suarez.

SVPER ILLVD EIVSDEM NVMERI QVINTI.

Quibus Confessariis, etiam reservatorum Absolutio committitur, quando casus occurrerit.

37. Si Petrus v.g. Religiosus, dicto reservato maculatus absolutionem petit ab aliquo ex Confessariis deputatis, huic Confessario debebit Superior concedere potestatem illum penitentem absolvendi, quando ipsemet Confessarius iudicat, sibi illam esse committendam; tunc verò sic iudicabit, quando nec dampnum

proximo, nec bono publico Religionis, nec ipsi penitenti ex ea absolutione timeri rationabiliter possit.

38. At vero si dictus Petrus absolutionem hanc petat ab alio Sacerdote, seu Confessario ex non deputatis, non obligabitur Superior illi committere dictam potestatem, quia Pontifex loquitur solum de deputatis.

39. Scio, esse consilium omnino sequendum, ut etiam tum ejusmodi Sacerdoti (nisi valde sit ineptus, timeaturque rationabiliter malus eventus &c.) committatur, ne difficile sit remedium penitenti. Imò aliqui docent, debere saltem ex obligatione charitatis committi præsertim, si ejusmodi Sacerdos quamvis non deputatus, talis sit vt merito deputari possit.

Hæc sunt facilia: Sed quid si Superior, quamvis deputatus Confessarius iudicat in Domino, sibi committendam esse potestatem absolvendi; ipse tamen Superior committere nolit? Id quod tyrannicum esse merito Suarez pronuntiavit apud Quintanaduenam loc. cit. *sing.* 13.

40. Respondeo. Huic malo occurrit Decretum Urbani VIII. volentis, ut tunc etiam repugnante Superiore, habeat Confessarius potestatem absolvendi. Urbanus enim post confirmatum Decretum, de quo loquimur, Clementis VIII. sic voluit, ut adderetur, sicut habes in 4. tom. Bull. fol. mibi 273. & refert idem Quint. *de pen. sing.* 11. n. 4.

Sanctitas sua deinceps declaravit, ut si huiusmodi Regularium Confessarius casus alicuius reservati facultatem penitentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii illa vice penitentes regulares, etiam non obtemperantes Superiori facultate, absolvere.

41. Idem Auctor loc. cit. num. 6. cum aliis quibusdam putat, hanc facultatem etiam concedi Confessario docto & pio, qui est alias aptus, vt possit deputari Confessarius Regularium, quia inquit, sic præsumitur esse mens Pontificis: Id ego nequaquam admitto quia cum agimus de iurisdictione necessaria ad actum, non est laus qualiscunque interpretatio confessionis datæ. Neque dicas cum eodem tunc adesse licentiam Pontificis de præsentibus, nec solum ratihabitionem de futuro, idque propter vitandum scandalum, & ne ipsius oves pereant. Ne hoc, inquam, dicas, nam sic recurris ad aliud caput universale de vitando scandalo, & de ratihabitione, id quod quantum se extendat alibi queritur, nos autem nunc loquimur solum, spectato hoc Urbani Decreto, quod cum clare loquantur de Confessariis deputatis, non video, qua ratione hic Auctor velit ad deputabiles extendere.

42. Quæres si idem dictus Petrus illa vice fuit sine consensu Superioris absolutus, modo dicto, à Confessario deputato, quia vsus est facultate sibi ab Urbano concessa, si inquam, dictus Petrus iterum incideret in casum reservatum, possetne absolui iterum à dicto, vel alio deputato Confessario, positis iisdem circumstantiis, ob quas fuit prima vice absolutus, id est quod prædictus Confessarius iudicet prudenter, dandam esse licentiam quam tamen neget Superior.

43. Respondeo, posse docet Pelliz. *tr. 8. c. 2. n. 60.* adducens Dianam, Alfonso de Leone, Bordonum, & merito, quia in Decreto nulla particula taxativa adest restringens ad vnam tantum absolutionem. Et illud (illa vice) satis verificari potest si significet illam vicem, quando ea facultate vtitur. Cum igitur iterum casus idem occurrat, iterum dabitur eadem facultas absolvendi, si Superior modo dicto neget, atque ita, toties quoties.

§. III. De casibus Reservatis in Societate Iesu.

¶ QVoad alias Ordinum familias cognoscere quilibet que debebit suo Superiori reservatos casus, ego hic solum indicabo de mea. Societas ergo in Congregatione generali reservavit illos vndecim omnes reservatos

reservabiles per Clementem VIII. & insuper sequentes decem superaddidit, ut habetur In Ordin. ejusdem Societatis cap. 5. de casib. reserv. ex Decr. Congr. Gener. 40. & 46. aliis 67. & 73. qui sunt hujusmodi.

I. Perjurium, & falsum testimonium in iudicio, vel extra.

II. Furtum, & usurpatio alicujus rei contra votum pauperatis, in ea quantitate qua efficiat peccatum mortale.

III. Lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat.

IV. Inobedientia expressa, qua quis asserit, se nolle parere.

V. Seditio in Superiorem, & divisio à capite in grave nocumentum Societatis.

VI. Detraçtio fama, bonaeque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres.

VII. Impedimentum, excludens à Societate, retinuisse in examine, vel in eo mentium esse; unde esse grave aliquod incommodum oriri possit.

VIII. Acceptio seu missio litterarum absque licentia expressa, qua scilicet acceptio, vel missio contineat rationem peccati mortalis.

IX. Transgressio votorum simplicium, qua Professio emittunt post professionem.

X. Censura Societatis nostra, seu peccata qua in nostris Constitutionibus, Bullis, vel Decretis adnexam habent excommunicationem.

XI. Haec omnia, cum manifeste erunt mortalia, & in actum externum prodierint, reservantur Superiori domui, vel Collegii, & ab alio, nisi de expressa licentia illius, absolvi non possunt.

XII. Addit praeterea num. 7. dicta Ordinatio nostra in hunc modum. Ad extremum, ut omnes eximantur scrupuli, cum Confessarius, bona fide dubitans, an mortale sit quod proponitur ab eo, etiam si ex genere suo reservatum sit, potest absolvere, licet ejusmodi dubitatio ex ignorantia procedat, sed neque postea si manifeste adverterit, manifeste fuisse mortale, repetenda erit Confessio, bona siquidem, & vera fuit Absolutio. Haec tenus Ordinatio.

Si autem dubitetur. An peccatum sit reservatum, necne, idem dici debere. Ego univ ersaliter docui in Opus. Meth. Conf. c. 1. §. 4. n. 27. & probat recte De Lugo de poen. d. 28. num. 22.

Iam vero pro horum decem casuum explicatione, in brevem summam prius redigam, quae super illos habet Castrop. de poen. part. 15. §. 3. mox de penu meo pauca depromam.

I. Perjurium, & falsum Testimonium in iudicio, vel extra.

13. Duo peccata reservantur separatim non vnitum, hoc est; Primum, Perjurium mortale quodcumque, factum sive in iudicio, quod fieri solet ab Actore, Reo, Teste, sive extra illud, quod usurpari consuevit in contractibus, ac politicis conversationibus. Secundum, falsum testimonium, quo proximum graviter laedas; etiam si juratum non sit, nam quando est juratum, includitur in casu prioris, hoc est in perjurio.

II. Furtum, & usurpatio alicujus rei contra votum pauperatis, in ea quantitate, qua efficiat peccatum mortale.

14. Furtum, & usurpatio, utique gravia, ex rebus Monasterii sunt reservata superius, ex Clemente VIII. Hic autem in Societate superadditur, ex bonis cuiuscunque persona: hoc enim significat illud absolute dictum Ali-cujus rei. Quae autem sit ejusmodi quantitas lib. 8. in Decal. tract. 2. c. 4. dictum est.

III. Lapsus carnis voluntarius, & quidquid est contra votum castitatis, quod in actum externum prodeat.

15. Reservatur in Societate, non solum lapsus car-

nis perfectus, seu consummatus in sua specie, & perversio, Adulterium, &c. Verum etiam non consummatus dummodo prodeat in actum externum, & sit per se constituti graviter contrarius.

16. Dixi, per se, nam si actus externus sit contra-rius Castitatis ex intentione agentis, vel de se venialis, sed ex tua intentione interna, mortalis, factu manus & similibus, licet ex tua interna intentione mala mortaliter, tamen non erunt casus reservati quia ea malitia, quatenus est mortalis, non prodeat exteriori actum; at erunt reservati si in eo videatur tuam pravam voluntatem. Femine indicantur tunc sunt quaedam sollicitatio, atque adeo exterior peccata levitatem, vide, quae ego superius c. 4. n. 14. & 15. ait De Lugo.

IV. Inobedientia expressa, qua quis asserit, se nolle parere.

17. Hic reservatur inobedientia formalis, quae fit ex contemptu praeccepti, vel praecipientis cuiuslibet generis enim est illa, qua, quis asserit se nolle parere, ceterum inobedientia materialis adest in violatione iustitiae praeccepti.

18. Quoniam autem debet esse mortalis, dubitatur, test, an qui non vult, Superiorem obedire in levi materia, incidat in casum reservatum; & incidere dicitur, quia si id, nihil aliud addendo, externe significat, dicitur, te paratum non esse Superiorem obedire, cum in p. vi, quod est graviter contemnere. Non sic, si expresse esse paratum obedire in gravi materia, sed nunc non obedire, quia nunc res praeccepta levis est, non inquit sic: nam tunc non graviter, sed leviter tantummodo est in materia levi, obedire recusans.

19. Quid si nolis obedire in hac re levi, quia Superiorem est indoctus, vel imprudens? Respondetur, Lessius potest non esse mortale, atque adeo nec reservatum; in Calopalaus l. c. hoc dictum Lessij approbat, si id non dicitur, nec alius, nec Superiorem, at si declarat, etiam cum refectione ad levem materiam) erit inquit mortale, & reservatum, quia est gravis Superioris contemptus, & quod munus non mediocriter injuria. Vide quae in hac opusculum afferro n. 30.

V. Seditio in Superiorem, & Divisio à capite in grave nocumentum Societatis.

20. Seditio hanc committis, si animas fratrum commoveas, ne illum, ut Superiorem recognoscant, & ne illius iussis obtemperant; & capite autem te dividit ab obediendo Generali te subtrahas, quae, cum fratres sint in grave detrimentum Religionis, non videtur habere levem materiam.

VI. Detraçtio Fama, bonaeque existimationis aliorum, & discordiarum seminatio inter fratres.

21. Reservatur hic Primum, alterius fame generis migrationis. Quoniam vero differt detraçtio, de qua loquitur, quaeque ea est, quae fit in absentia testium, Contumelia, quae fit in praesentia, ideo potest merito Calopalaus, Contumeliam non esse peccatum reservatum, quae, quia difficilis committitur, iudicata fuit refectione non indigere.

22. Secundo, reservatur Discordiarum seminatio, quae est, quando tuis verbis, vel factis dissensiones reas Fratrum voluntates, sanè in materia gravi. Nomen autem Fratrum intelligit Calopalaus Christianos contra Dege quae dicam n. 28. & n. 30.

VII. Impedimentum excludens è Societate racuisse in Examine qua scilicet solet fieri de ingressu in Societatem vel in eo mentium esse, unde grave incommodum oriri possit.

23. Illud (Impedimentum excludens) notat impedimentum essentialia, illud (vel in eo mentium esse) notat, & impedimenta essentialia, & secundaria. Quæ autem hæc sunt late profectur alibi Castrop. 1.3. d. 1. de Relig. statu par. 8. & brevier, essentialia sunt quinque: Primo, recessisse ab Ecclesia, fidem abnegando, vel in errorem contra fidem incurrando, &c. Secundo, Homicidium perpetrasse. Tertiò, Habitum alicujus Religionis sumptisse. Quarto, Vinculo matrimonii consummati, vel servituti obstrictum esse. Quinto, Infirmitatem pati, vnde obsterent iudicium, vel ad id dispositionem notabilem habere. Secundaria sunt duo: Primo, ex infecto sanguine Indorum, & Saracenorum procedere. Secundo, Majoratum habere in Hispania, nisi habita facultate à P. Generali.

VIII. Acceptio seu Missio litterarum absque licentia, expressa, qua scilicet acceptio, seu Missio contineant rationem peccati mortalis.

24. Si litteræ in se contineant rationem peccati mortis, sed superior det licentiam illas mittendi, erit tunc casus reservatus. Erit (respondet Castrop.) quia licentia est invalida, cum non possit Superior concedere missionem mortaliter peccaminosam, vnde ejusmodi missio tunc remanebit sine licentia. Addit, si tamen litteræ non contineant in se rationem peccati, sed solum extrinsecè sit gravis prohibitio, v. g. ne ex mittantur sine licentia, tunc per licentiam purgari missionem ab omni labe, & propterea tunc non fore reservatam. Verum vide num. 29.

IX. Transgressio votorum simplicium, qua professi emittunt post professionem.

25. Circa id nihil notandum hoc in loco occurrat Castropalao; ipse tamen alibi late ejusmodi vota explicat. Sunt autem sex. Primo votum obedientie Summo Pontifici, in missionibus peragendis, ad animarum salutem: at quia hoc est votum solemne quantum Professorum, ut ibidem etiam advertit Castrop. 3. de stat. Relig. 1.5. par. 1. & deinceps, mihi videtur ejus transgressio hic non comprehendi, ubi solum est locutio de transgressionibus votorum simplicium. Secundo, votum paupertatis non relaxande. Tertiò, non ambiendi Prælationem intra Societatem. Quarto, non ambiendi ullam Prælationem extra Societatem, illamque non acceptandi, nisi forte in casu, quo sit coactus obedientia ejus, qui potest precipere sub pena peccati. Quinto, votum manifestandi hos sine intra, sive extra Societatem ambientes, ipsi Societati, vel ejus Præposito. Sexto, votum non detrahendi consilia Præpositi Generalis, vel ab eo substituti, eaque sequendi, si Deo grata judicaverit, si quando in Prælatum quis assumatur. Castropalaus de hoc ultimo nihil advertit. Adverterem ego, hujus voti transgressionem, hic locum non habere, ut etiam transgressionem ambientis, quando ea juxta Urbani VIII. constitutionem committeretur ab illo, qui in aliam Religionem, etiam legitimè migraverit. Tunc enim sic transgressores peccarent quidem contra votum, sed peccatum non fore reservatum puto, quia prædicta reservatio facta est pro subditis Societatis, quales jam hi non esse supponuntur.

X. Confessio Societatis nostræ, seu peccata, qua in nostris Constitutionibus, Bullis, seu Decretis annexam habent excommunicationem.

26. Notanter additur (seu peccata) nam non solum

ipse censura, verum etiam peccata, quibus illæ sunt annexæ, per se, & directè relevantur.

27. Quæ autem sint hæc habes apud Castrop. hic; & quoad nostra Decreta, habes in Catalogo nostrarum Constitutionum, & præceptorum, &c. Hæc ex citato Auctore, quibus juvat addere quæ sequuntur.

Discutuntur tria ex prædictis.

I. Discordiarum disseminatio inter fratres.

II. Missio litterarum.

III. Inobedientia in re levi ex motivo Imprudentiæ Superioris.

28. In doctrina hæcenus rescripta ex Castrop. tria videntur difficilia. Primum esse in Societate reservatam disseminatorem discordiarum inter seculares, vel alios Religiosos, de qua dictum est num. 22. Nam quando Spiritus Sanctus detestatur eum, qui seminat inter fratres discordias, quem textum inducit Castropalaus, fatebitur quis intelligi, Christianos omnes; at cum nostra lex loquatur cum nostris, dicere quis possit, nomine Fratrum nostros dumtaxat intelligi, non externos. Ita videtur primo aspectu, sed tamen standum est responso quod habebis mox num. 60.

29. Deinde mihi difficile fit id, de quo num. 24. dictum est, nimirum esse reservatam remissionem litterarum graviter peccaminosam, si fiat cum licentia Superioris, profecto licentia Superioris, quamvis illicitè data, adhuc licentia est verè qui mittit litteras eas peccaminosam cum prædicta illicita licentia non potest, morali, & communi saltem loquendi modo, dici, mittere sine licentia. Si Superior concedat tibi licentiam dandi vile aliquod pretium, paucos v. g. Julios meretrici, peccabis quidem & tu, & Superior, at ex probabili sententia, non contra paupertatem, quia non sine licentia pecuniam illam expendis. Adde, reservationem esse odiosam, atque adeo potius restringendam quam extendendam.

30. Tertiò denique non video, cur Lessii sententia alata num. 29. quæ docet dicentem, se nolle obedire in re levi, addentemque expressè rationem, quia Superior est imprudens, non peccare peccato hic reservato, non video, inquam, cur resciliatur sententia hæc à Castropalao. Respondet Castropalaus, quia est contemptus Superioris, ejusque muneris.

31. Verum hoc negari potest, nos enim contendimus, tunc non esse contemptum Superioris, sed ut hominis indocti, atque adeo nec muneris. Patet, quia si subditus, se declararet, id ab ipso fieri, id est, se non obedire, quia res est levis, clarè significat, se idem non facturum, id est, se obditorum in re gravi, ut in simili paulo ante dixerat Castropalaus, ergo clarè, nec Superiorem, ut Superiorem graviter contemnit, nec ejus munus. Vide quæ de ejusmodi contemptu ego lib. 1. in Decal. 1. §. 4. an. 6. dixi. Vide item paulo post num. 55. ubi P. N. Generalis, dum pronunciat dicentem in materia levi (Nolo parere) incidere in reservatum, non loquitur, de hoc nostro casu, sed de alio, in quo non fiat prædicta expressio, seu declaratio.

Explicatur magis ac magis qua Inobedientia reservatur.

32. Si Superior tibi aliquid in virtute 3. Obedientiæ legitimè imponat, tu vero dicas, Nolo parere, certum est, te peccare atque incidere in casum reservatum, quia peccas contra præceptum, idque illis verbis exprimis. At si idem tibi aliquid imponat sine ejusmodi obligatione præcepti, tu vero expressè dicas Nolo parere, dubitari posset an pecces, incurrasque in reservatum, & ratio dubitandi esset, quia contra nullum præceptum Obedientiæ tunc operareris.

33. Nihilominus omnes nostri Doctores passim docent, te regulariter peccare, quia, ut est apud omnes certum, non solum peccatur peccato Inobedientiæ, quando quis transgreditur præceptum Superioris prædicto modo latum, verum etiam quando quis graviter contemnit ipsum

ipsum Superiorem, ut Superior est, vel ipsius munus, vel etiam ipsam rem præceptam, ut relevationem ad præcipientem. Cum igitur (*Nolo parere*) etiam abstrahendo à præcepto lato in virtute Sanctæ Obedientiæ, sit regulariter magnus contemptus, non est mirum, si asserat culpam mortalem, adeoque hic reservatum.

34. Dixi (*regulariter*) nam si dictum illud (*Nolo parere*) sit in iis circumstantiis, in quibus non appareat externè gravis contemptus (quod licet raro, interdum tamen euenire possit,) non possumus negare, tunc, nec mortaliter peccari, nec incurri in reservationem, ut tandem insinuat De Lugo, de pen. d. 20. n. 48. & in Resp. mor. sect. 4. d. 22.

35. Sed adhuc quæres Primo, Si peccatum est inobedientiæ, non observare, seu non exequi, quod tibi iniungitur, est in virtute Sanctæ Obedientiæ, estne etiam reservatum.

36. Respondeo, In nostra Societate non est reservatum, quia in nostro iure universaliter non reservatur, nisi illa inobedientiæ expressa qua quis dicit, nolle parere. Verum reservari specialiter inobedientiæ, cui annexa sit Censura nostrarum Constitutionum, vel decretorum (nam minimè ex vi juris nostri, si Censura aliunde procedat) dixi n. 27.

37. Quæres secundo. Si quis Superiori non iubenti in virtute Obedientiæ dicat similia verba, sed non eadem illa (*Nolo parere*) incidetne in reservatum; dicat v.g. Non possum facere, vel vadat V.R. & hoc aliis imperet, sum occupatus, ne me V.R. conturbet. Superiorem V.R. in hoc non agnosco, &c.

38. Respondeo, De Lugo lib. 4. Resp. moral. d. 22. citato, hæc latè prosequitur: & denique distinguit, si ex circumstantiis hæc verba eundem sensum faciant, quem regulariter faciunt illa (*Nolo parere*) cum par sit Superioris contemptus, efficiunt peccatum mortale, & reservatum, si vero dicantur in circumstantia, & in modo, quæ usque ad veniale mitigent contemptum, sanè non efficiunt. Si tamen dicat quis *nolo facere*, videtur, ait De Lugo, idem esse, ac si dicat *nolo parere*: siquidem, *nolo parere* nihil aliud est, nisi *nolo facere*, seu *exequi*, quod imponitur. Hoc postremum dictum ego confirmo ex Responsis mox afferendis num. 53. 55. & 56. ubi contemptus fundatur in illo tantum (*Nolo*) quod iam invenitur in illo (*Nolo facere*) Vide etiam n. 57. ubi subditus excusatur ab incurso in reservationem, si respondeat, se non facturum; Cujus certè excusationis ratio hæc videtur esse, quia, sic non respondet (*Nolo*.)

39. Audivi, quandam asserentem, solum reservari, quando præcisè, & signate dicuntur hæc verba: *Nolo parere*, vel *Nolo obedire* (idem enim hæc sonant) non vero, quando dicuntur verba quomodocunque æquivalentia, quamvis in circumstantiis, in quibus significetur idem, vel etiam major, & quidem peccaminosus contemptus, quia lex reservationis (aiebat) quæ est odiosa, vnde non extendenda ad similia, solum prædicta verba habet. Sed profecto hic nimis ad litteram (littera autem occidit) videtur esse locutus.

40. Quæres tertio nomine Superioris, venitne in hæc reservatione Minister? Respondeo, Venire maxime, & ita expressè statuunt nostra Decreta Congr. Gen. 7. Decr. 45. atque id. etiam respectu Professorum: voluit enim Societas, ut in hoc Minister esset veluti persona Rectoris; non venire autem Subministrum ne respectu quidem Fratrum Coadjutorum notabitur infra n. 58.

41. Quæres quarto. Si quis internuntio, quo Superior aliquid (sive obligatione præcepti) iubet, dicat, absente dicto Superiore, *Nolo parere*, committeretne peccatum reservatum?

42. Respondeo. Si dicat internuntio, ut amico, non committeret, quia non apparet tunc contemptus vllus Superioris. Multo minus si secum ipse solus mente, vel etiam ore nullis audientibus dicat, *Nolo facere*, *Nolo parere*. At si dicat internuntio, ut internuntio, seu ut loquenti vice Superioris, De Lugo dub. 22. distinguit, docetque regulariter esse reservatum, quia sic ut plurimum

est gravis contemptus Superioris, aliquando tamen esse, quia aliquid contra Superiorem dicere, ipsius diminuit de contemptu, licet diminuat tantum detrachens facit alteri absentem, cum contra, quod contumeliam irrogat præfenti.

43. Ego verò potius regulam in contrarium constitui; ut regulariter non sit reservatum, quicquid sine absentia Superioris mirum quantum diminuat contemptum, esse aliquando, tantus esse possit ex circumstantiis, & modo loquendi contemptus, ut tamen omnino gravis.

44. Hactenus à me allata ita Societatis, vel Rectoris Generalis iudicio submissa volo, ut libere ipsi exurgant, expungant, in verso stylo omnino delatent.

Sed pro coronide subscribam, hic detigisse non las in manuscripto quod apud me habeo, Responsa Peritorum instituti nostræ Societatis pertinentia ad illos relevationes, hoc enim pacto non potum illudatur multa, quæ in præcedentibus dicta sunt.

CASVS RESERVATI IN GENERALI

45. Casus, cuius signa externa, ita sunt indifferens, possunt in bonam, & in malam partem accipi, non est reservatus.

46. Merè scrupulosus ad tollendas scrupulos, si potest facultas generalis concedi, ut à certo aliquo perpetuo absolvantur. Nam casus dubii, vel qui scrupulosi videntur, non reservantur.

CASVS RESERVATI IN PARTICULARI

Contra Paupertatem.

47. Eam, qui tantum foris prandium sumere solet, Superiori sui pena sine dubio non subiectum, iurisdictione Absolutionis non obligare.

Contra Castitatem.

48. Ut peccatum contra votum Castitatis censetur prodire in actum externum, ut sit reservatum, nec solum actum esse, qui ex se non sit indifferens, qui sit bonam, & malam partem accipi possit: nisi est affectus debet habere malitiam externam, quæ sit indifferens male voluntatis.

49. Non videtur casus reservatus si quis ex consuetudine alterius, qui ex se turpis non est, peccet mortali delectatione morosa, modo illa delectatio non præcedat actum externum: si vero ex illo contactu, vel sola assuetudine voluntaria pollutio, est casus reservatus, tam in casu pollutionis quæ est peccatum contra Castitatem in actu externum prodians, non ratione illius affectus, quæ continetur in oppositum dicat non nemo quod Dicitur in tract. 4. resol. 61. qui citat Suarium pro nostra Doctrina.

50. Hinc etiam non censetur reservatus affectus, qui animo libidinoso factus, nisi talis sit, qui, spectatus omnibus circumstantiis, non sit indifferens amplius.

51. Aspectus, Locutio, Læstia cum delectatione inveniunt mortaliter, tunc solum censentur reservata, quæ actus externa ex se indicat malitiam actus interni, nec minus amplius, ut, tam in bonam, quam in malam partem accipi possit. Quando verò actus externa in individuo factus non sit, spectat ad Theologos iudicare.

Contra Obedientiæ.

52. Casus reservatus est deliberata inobedientiæ expressa verbis (*Nolo facere*)

53. Tamen si Constitutiones, & Regula non obligant mortali, nisi ad sit præceptum, est tamen casus reservatus inobedientiæ, si quis dicat Ministro (*Nolo facere*) nullum sit præceptum; eo, quod ex vi voti, ac obedientiam, etiam secluso præcepto, ne Superiorem, vel Obedientiæ condemnamus, quod in proposito accidit. Ex hoc

Minister non possit imperare in virtute Obedientiae, tamen contemptus Superioris est grave peccatum quod involuitur in verbo (Nolo)

54. Et completur etiam Sacerdotes, licet Decretum quorum Congreg. septima tantum meminerit fratrum, & 3. Ord. Gen. tantum Coadiutorum.

55. Casus reservatus est dicere, Nolo facere, etiam in materia levi. (Vide supra num. 31.) quia hic peccatum attenditur, non tam ex gravitate materiae quam ex contemptu qui involuitur in verbo, Nolo.

56. Quae Rectori seu Regenti Convictorii, aut Residentia Superiori responderet, Nolo, incurrit in casum reservatum.

57. Quamvis graviter peccet, qui iubenti Superiori dicit se non facturum, non videtur tamen incidere in casum reservatum, cum non clare dicat (Nolo parere) qui solus intelligitur expresse reservatus, c. 2. Ord. Gen. §. 18.

58. Qui noluit parere Subministro, non incidit in casum reservatum, licet sit superior fratrum.

Detractio.

59. In sexto casu, ubi reservatur Detractio famae, bonae excommunicationis aliorum, verbum hoc (aliorum) completur, tam nostros, quam alios quoscumque.

60. Detractio gravis famae etiam externorum, est casus reservatus.

61. Cessavit jam declaratio illa R. P. Claudij, de casu murmurationis reservato in dubio, atque adeo idem iudicandum est deinceps de eiusmodi, quod de aliis communiter reservatis.

Ocultatio impedimenti.

62. Casus reservatus est, si Candidatus in examine retineat eiusmodi habitus praeavos suos, ex quorum retinencia grave incommodum oriri possit Societati, sic enim locus examinis, C. B. litt. A. videtur explicandus, c. 3. Ord. Gen. cap. 7.

Apertio litterarum.

63. Apertio litterarum ad suum Superiorem scriptarum hoc est casus reservatus, quando apertio illarum erit peccatum mortale, nam pendet à circumstantiis.

Falsificatio Sigilli.

64. Nomine Officialium, per quorum Sigilli falsificationem incurritur casus reservatus ex Decret. Clem. VII. intelligitur etiam qui ratione Officialij habent proprium Sigillum in Ordine, ut praeter Superiores Societatis sunt Assistentes, Secreti, Provinciales, Gen. Admonitores.

Machinatio in Superiores, & Seminatio discordiarum.

65. Prohibetur doceri a nostris hac propositio; In ordinat. pro stud. super iuribus propof. 21. Nonnulla peccata qua reservantur in Societate, ut Machinatio in Superiores, seminatio discordiarum, & similia, licet attingant gravitatem peccati mortalis, non sunt reservata, nisi sequatur effectus.

CAPUT VIII.

De Absolutione à reservatis ex Iure Ordinario.

Nonnulla per occasionem de hac Absolutione tetigimus in Superioribus, nunc in proprio loco plura sunt superaddenda. Cum autem ea possit impendi Iure Ordinario, id est ab habente ordinariam potestatem absolventi reservata, Iure delegato, id est ab habente delegatam in hoc capite de illa, deinde in sequentibus Capitibus de hac breviter differemus.

§. I. Quis possit absolvere à peccatis, vel ab excommunicationibus reservatis Iure Ordinario.

1. Potest Primo is, qui reservavit, seu is, cui facta est reservatio, v. g. Capitulum Generale reservat peccata Provinciali, vel Superiori locali; tunc Provincialis, vel Superior localis pro tempore existentes, seu successores.

Par. 111.

fores in officio, possunt Iure suo directe absolvere. Item Episcopus reservat aliqua peccata; poterit ergo Episcopus ipse, ut item successor in Episcopatu, ea directe Iure suo absolvere.

2. Potest secundo, Superior horum, Quare in Religionibus poterit Generalis, & Provincialis absolvere casus reservatos Superiori locali, sicuti à casibus in aliqua Diocesi reservatis Episcopo, potest tum Papa absolvere, tum Legatus à latere ejus Provinciae, ut notat Gavantus, in suo manuali v. Legatus, & Averla q. 17. de pœ. sect. 4. Limitat tamen ibidem Gavantus, ne Legatus possit absolvere à Censuris per sententiam latis.

3. Potest tertio, Inferior, cujus dignitati Superior perpetuo concessit, ut possit absolvere à reservatis. Ejusmodi est Episcopus, cujus dignitati concessit Tridentinum, ut is absolvere possit ab omnibus Pontificiis casibus occultis, de qua re infra: tunc enim Episcopus Iure Ordinario absolvit. Ejusmodi etiam sunt Praelati Regularium, quorum officio Pontifex Summus concessit potestatem absolventi suos subditos à casibus Pontificiis, modo superius indicato.

De Penitentiario Ecclesiae Cathedralis breviter, & absolute negat ei, si ex Iure, si ex consuetudine, concessum esse, posse absolvere à reservatis siue sui Episcopi speciali commissione: quod late contra nonnullos prosequitur Diana p. 9. tr. 8. ref. 11. & 12.

4. De Vicariis Episcoporum dicam mox cap. 10. §. unicuique, num. 9. De Vicariis autem Praelatorum Regularium, an scilicet Superiores, an Ministri, an ceteri similes, vel Vicepriores, Vicrectores, &c. saltem, quando adest horum Superior hac eadem potestate ordinaria gaudeant, pendet ex cognitione potestatis quam praedictis conceditur in Religione quaque sua. Lege Quintanadu. tr. de pœ. sing. 13. a. n. 2. Pellizz. tr. 8. c. 2. a. n. 3. 19. De Lugo de pœ. d. sp. 19. n. 16. Lupier. de casibus reserv. p. 1. disp. 8. q. 2. c. 2. al. 6. que.

5. Proterea in mea, Ministro nulla conceditur, in hoc potestas, ut in sequentibus Responsis dixerunt Peritores Instituti Societatis supra citati; In manuscripto, quod apud me habeo.

1. Absente Rectore non habet Minister facultatem absolventi à reservatis, nisi ei specialiter concessum sit: quod non expedit fieri, maxime si ad paucos dies dumtaxat absit: potest enim quis confiteri Ordinario cum onere se sistendi Superiori. Quomodo id intelligatur vide omnino infra c. 12. §. 3. n. praesertim 11.

II. Minister non potest, absente Rectore, dare facultatem absolventi à reservatis, nisi hoc etiam, praeter curam domus quam ipsi concedit, officium, specialiter commissum sit à Rectore ab initio.

III. Minister non potest deputare Confessarium; nec dare facultatem absolventi à reservatis, nec & ipse absolvere.

IV. Si tamen relinquatur cum titulo, ac potestate Rectoris, videtur habere istam potestatem.

V. Denique Praefatio Compendij Privilegiorum loquitur de Vicrectoribus Ordinariis (non de Ministro ad breve tempus pro Rectore electo) qui administrant cum plena potestate, & sunt veri superiores.

6. Verum ad ea, à quibus discesseramus, redeamus. Quod diximus de peccatis, dic proportionaliter de Excommunicatione reservata: ea enim per se loquendo, & communiter ex Iure Ordinario, de quo loquimur potest, Primo, absolvi ab ipso reservante, seu ab ejus successore in officio, & ab eo, cui excommunicatio reservatur. Secundo, à Superiore illorum. Tertio à Delegato perpetuo, &c.

7. Dixi autem (per se loquendo) nam per accidens, ratione necessitatis urgentis, possunt, & alii, sed hac potestas potius est ex Iure Delegationis, quam ex Iure Ordinario, ut videbimus late inferius, c. 12. §. 3.

8. Dixi item (communiter) nam quamvis ipse reservans possit ab excommunicatione, sibi reservata communiter suum subditum absolvere, excipiuntur tamen

G. mea